

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ
การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง

หลักการ

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง มีดังนี้

- (1) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 32 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2516
- (2) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 64 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2516
- (3) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0201/ว 153 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2517
- (4) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/1554 ลงวันที่ 24 มกราคม 2518
- (5) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 76 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2519
- (6) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 188 ลงวันที่ 4 กันยายน 2524
- (7) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/3662 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2534
- (8) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 21 ลงวันที่ 28 มกราคม 2541
- (9) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 94 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2544

สาระสำคัญตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ ดังนี้

1. ลูกจ้างชาวต่างประเทศเป็นลูกจ้างซึ่งมีสัญญาจ้าง มีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง
2. แบบสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มี 2 แบบ คือ
  - 2.1 แบบ 1 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
  - 2.2 แบบ 2 ให้ใช้เฉพาะกรณีที่มีการจ้าง มีกำหนดระยะเวลาไม่ถึง 2 ปี
3. การขอแก้ไขร่างสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุมัติให้ส่วนราชการต่าง ๆ แก้ไขสัญญาจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เดิมได้ โดยมีเงื่อนไข 2 ประการ คือ เป็นการแก้ไขที่เป็นประโยชน์กับส่วนราชการนั้นและไม่ผูกพันวงเงินงบประมาณเกินไปกว่าก่อนการแก้ไข
4. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศทุกระดับ ให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ถ้ามีความจำเป็นจะต้องจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน ทั้งนี้ จะต้องเป็นการจ้างที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างแท้จริง

5. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศไม่ควรจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ เข้าปฏิบัติงาน เว้นแต่กรณีจำเป็นแท้จริงที่ไม่อาจหาจ้างบุคคลอื่นเข้าปฏิบัติงานแทนได้ ก็ให้จ้างโดยขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง การจ้างในลักษณะเช่นนี้ให้จ้างได้เพียงอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 65 ปีบริบูรณ์ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยให้ยึดหลักการพิจารณาเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ดังนี้

6.1 ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตำแหน่งที่ต้องการเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง เช่น คุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และสุขภาพ เป็นต้น

6.2 ผู้นั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติที่สุด หรือดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่มีให้เลือก

6.3 ค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้ผู้ได้รับการเลือกสรร มีความเหมาะสมกับความรับผิดชอบและคุณสมบัติของบุคคล

6.4 ผู้นั้นมิควรมีคุณสมบัติอื่น ๆ ไม่ขัดกับคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ทางราชการกำหนดไว้

7. ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป เป็นผู้อำนาจอนุมัติการจ้าง และออกคำสั่งจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศได้เองภายในกรอบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือในกรณีที่ได้รับการตกลงจากกระทรวงการคลัง ในอัตราค่าจ้างไม่เกินขั้นต่ำของตำแหน่งที่กำหนดไว้

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างตามนัยมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น เป็นดังนี้

1. การจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน ให้จ้างเป็นลูกจ้างตามแบบสัญญาและอัตราค่าจ้างที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หากส่วนราชการใดไม่อาจปฏิบัติตามนัยดังกล่าวได้ ก็ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง และเมื่อส่วนราชการใดได้ตกลงทำสัญญาจ้างเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งสำเนาสัญญาจ้างให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย

2. ในการทำสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงานนั้น ผู้แทนส่วนราชการคู่สัญญาจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ที่จะให้แก่ลูกจ้างชาวต่างประเทศว่า จะมีสิทธิในกรณีใดบ้างหรือไม่เพียงใด หากผู้ว่าจ้างไม่ประสงค์จะให้สิทธิแก่ผู้รับจ้างในกรณีใด ก็จะต้องชี้แจงข้อความนั้น ๆ ในสัญญาจ้างออก มิให้มีผลใช้บังคับแก่คู่กรณี โดยผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องลงนามกำกับการชี้แจงไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

3. การลงนามในสัญญาจ้างชาวต่างประเทศเข้าปฏิบัติงาน หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงโดยรอบคอบว่า จะให้ลูกจ้างชาวต่างประเทศได้รับสิทธิตามสัญญาจ้างเพียงใดตามนัยแห่งข้อ 2 ก่อนที่จะลงนามทำสัญญาในฐานะเป็นผู้ว่าจ้าง หากปรากฏว่าการทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศมิได้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและประหยัดเท่าที่ควร อันเป็นผลผูกพันให้รัฐต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างโดยไม่สมควร ผู้ทำสัญญาอาจจะต้องรับผิดชอบ

4. ในกรณีที่มีการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศตามสัญญาจ้างแบบ 1 และลูกจ้างชาวต่างประเทศได้ทำงานมาแล้วครบ 2 ปีแล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะทำสัญญาจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก แม้ว่าการต่อสัญญาจ้างในระยะหลังไม่ครบ 2 ปีบริบูรณ์ ก็ตาม ให้ใช้สัญญาจ้างแบบ 1 โดยถือว่าส่วนราชการนั้น ๆ ได้จ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศผู้นั้นต่อเนื่องกันมาเกิน 2 ปี อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิต่าง ๆ ได้จ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศผู้นั้นต่อเนื่องกันมาเกิน 2 ปี อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามเงื่อนไขแห่งสัญญาจ้างแบบ 1 โดยให้หมายเหตุไว้เป็นหลักฐานในท้ายสัญญาฉบับใหม่ว่าเป็นการจ้างต่อเนื่องจากสัญญาเดิมที่ได้จ้างมาแล้วก็ปี ตั้งแต่วันเดือนปีใดถึงวันเดือนปีใด ส่วนสัญญาจ้างแบบ 2 ให้ใช้เฉพาะผู้ที่จ้างใหม่ ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาการจ้างไม่ถึง 2 ปี เท่านั้น

5. อัตราค่าจ้างตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ มี 2 บัญชี คือ บัญชีของตำแหน่งผู้สอน (เอกสารแนบ 1) และบัญชีของตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ (เอกสารแนบ 2) สำหรับค่าเช่าบ้านของลูกจ้างชาวต่างประเทศให้ได้รับค่าเช่าบ้านเหมาจ่ายในอัตราเดือนละ 8,000 บาท

6. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้จ้างในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ โดยในระยะเวลา 2 ปีแรก ที่เริ่มจ้าง ไม่มีการปรับค่าจ้างให้สูงขึ้น

7. การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น แต่ไม่เกิน 2 ชั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เทียบเท่าอธิบดีขึ้นไป เป็นผู้พิจารณา โดยจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

7.1 การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 1 ชั้น มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ลูกจ้างรายนั้นทำสัญญาจ้างที่เริ่มจ้างในคราวเดียวมีระยะเวลา 2 ปี และมีการปฏิบัติงานครบ 2 ปีบริบูรณ์ ด้วย

(2) ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างมีความประสงค์จะทำสัญญาจ้างต่อไปอีก 2 ปีบริบูรณ์

(3) ผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างรายนั้นในรอบระยะเวลา 2 ปี ที่ล่วงมาแล้ว ได้ผลดีเด่นเป็นที่พอใจของผู้ว่าจ้าง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

(4) มีเงินงบประมาณรายจ่าย งบบุคลากร รายการค่าจ้างชั่วคราว เพียงพอที่จะปรับค่าจ้างให้สูงขึ้นได้

17.2 การปรับ .....

7.2 การปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น 2 ชั้น มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ผู้นั้นจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 1 ชั้น ตามข้อ 7.1

(2) ผู้นั้นจะต้องมีผลการปฏิบัติงานดีเด่นมาก มีประสิทธิภาพประสิทธิผล อันก่อให้เกิดประโยชน์และผลดียิ่งต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก

(3) ให้คำนวณโควตาเพื่อปรับอัตราค่าจ้างให้สูงขึ้น 2 ชั้น ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้างครบ 2 ปีบริบูรณ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม ของปีงบประมาณนั้น ๆ และถ้ามีเศษถึงครึ่งให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ปัดทิ้ง แต่ถ้าปัดเศษทิ้งแล้วจะไม่สามารถปรับค่าจ้างเลยแม้แต่คนเดียว ก็ให้ปรับได้ 1 คน

(4) ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีการปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศกรณีพิเศษ 2 ชั้น (เอกสารแนบ 3) ส่งให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบ จำนวน 3 ชุด อย่างช้าภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี แต่ทั้งนี้ จะปรับอัตราค่าจ้างได้เมื่อใดนั้นจะต้องเป็นไปตามระยะเวลาตามสัญญาจ้างแต่ละฉบับ

8. ในกรณีที่มิมีการทำสัญญาจ้างโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หรือในกรณีที่มิมีการต่อสัญญาจ้างโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ก็ดี หากส่วนราชการประสงค์จะปรับอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น ก็สามารถกระทำได้ทุกระยะเวลา 2 ปีบริบูรณ์ โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

9. การเปลี่ยนระดับชั้นลูกจ้างชาวต่างประเทศให้สูงขึ้น เนื่องจากลูกจ้างรายนั้นมีหน้าที่ความรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไป ให้ปรับอัตราค่าจ้างเข้าสู่ระดับชั้นใหม่ในชั้นเดียวกันหรือชั้นที่ใกล้เคียงที่สูงกว่าของตำแหน่งนั้นได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง แต่ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายค่าจ้าง ส่วนราชการจะต้องได้รับการยืนยันยอดงบประมาณจ่าย งบบุคลากร รายการค่าจ้างชั่วคราว จากสำนักงบประมาณ และได้รับอนุมัติบัญชีลูกจ้างชั่วคราวจากกรมบัญชีกลาง

10. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้ส่วนราชการสามารถทำสัญญาจ้างได้เองโดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เนื่องจากการจ้างดังกล่าวไม่ได้เป็นการทำให้ทางราชการต้องเสียงบประมาณเกินกว่าความจำเป็น

11. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งตามบัญชีกำหนดอัตราค่าจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)

โดยให้ส่วนราชการส่งหนังสือขออนุมัติการจ้างต่อกรมบัญชีกลางอย่างช้าก่อนเริ่มจ้าง 1 เดือน ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หากมีปัญหาในการเบิกจ่ายส่วนราชการอาจจะต้องรับผิดชอบ โดยให้ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขออนุมัติจ้าง ดังนี้

- (1) ชื่อและอายุของผู้ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้าง
- (2) ชื่อตำแหน่งที่จะจ้าง อัตราค่าจ้าง และระยะเวลาการจ้าง
- (3) ประวัติการศึกษา และการทำงาน
- (4) เหตุผลความจำเป็นในการขออนุมัติจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

12. ในกรณีที่ได้รับความตกลงให้จ้างในอัตราค่าจ้างสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของตำแหน่งแล้ว หากส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศรายเดิมต่อไปอีก โดยให้ได้รับค่าจ้างในอัตราเท่าเดิม ก็สามารถต่อสัญญาจ้างได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

13. การจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องอายุการจ้าง กรณีสาขาการศึกษาให้จ้างได้อายุไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ ส่วนกรณีสาขาอื่นที่มีความจำเป็น ให้จ้างได้อายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์ สำหรับคุณสมบัติในการเลือกสรรบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ให้ใช้หลักการตามมติคณะรัฐมนตรีตามนัยข้อ 6

14. การขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) กรณีการจ้างลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ ให้ส่วนราชการส่งหนังสือขออนุมัติจ้างอย่างช้าก่อนเริ่มจ้าง 1 เดือน หากไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด หากมีปัญหาในการเบิกจ่าย ส่วนราชการอาจต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ให้ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการขออนุมัติจ้าง ดังนี้

- (1) ชื่อและอายุของผู้ที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้าง
- (2) ชื่อตำแหน่งที่จะจ้าง อัตราค่าจ้าง และระยะเวลาการจ้าง
- (3) ประวัติการศึกษา และการทำงาน
- (4) ใบรับรองแพทย์
- (5) เหตุผลความจำเป็นในการขออนุมัติจ้าง

15. ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติดังกล่าวได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง